

LỢI ÍCH CỦA CỜ VUA ĐỐI VỚI HỌC TẬP VÀ TƯ DUY SÁNG TẠO

Cờ vua được biết đến rộng rãi như môn làm tăng cường “cơ thần kinh”. Ngày càng nhiều các lợi ích của cờ Vua được phát hiện. Rất nhiều các nghiên cứu, với luận điểm ủng hộ rằng cờ Vua nâng cao trí nhớ, làm tăng các kỹ năng về không gian và con số, tăng khả năng giải quyết vấn đề và tư duy logic. [2] Rất nhiều trường học trên toàn thế giới khuyến khích học sinh chơi cờ Vua để nâng cao thành tích học tập. [10] Quá trình nghiên cứu một cách hệ thống đã chỉ ra rằng cờ Vua đã nâng cao chỉ số IQ và điểm thi của học sinh (Dullea, 1982; Palm, 1990; Ferguson, 2000), cờ Vua còn giúp tăng cường các kỹ năng như: Kỹ năng toán học, kỹ năng về ngôn ngữ và kỹ năng đọc (Margulies, 1991; Liptrap, 1998; Ferguson, 2000). Cờ Vua là một hình thức thú vị để dạy trẻ em cách giải quyết các tình huống, giúp chúng biết cách ứng biến linh hoạt với những tình huống đa dạng và phức tạp. [3] Ngày càng có nhiều trường học trên khắp thế giới thừa nhận giá trị của cờ Vua, với sự kiện toàn hơn về cách tiếp cận với môn học này.

CỜ VUA TRÊN TOÀN THẾ GIỚI

Một nghiên cứu của Tiến sĩ Albert Frank ở Zaire năm 1973 -74 đã cho thấy những trẻ giỏi về cờ Vua thì có thể mạnh về không gian, số học, khuynh hướng quản lý tốt và giỏi các kỹ năng liên quan tới công việc văn phòng. [4] Tiến sĩ Robert Ferguson nhấn mạnh: "những phát hiện này cho thấy khả năng bộc lộ của tính cách của một cá nhân không chỉ ở một hoặc hai mặt mà còn là rất nhiều các mặt khác khi chơi cờ Vua."

Sự nghiên cứu của tiến sĩ Frank cũng chỉ ra rằng việc học cờ Vua làm tăng cường cả về số học và khả năng ngôn ngữ, điều này đúng với hầu hết các học sinh (không chỉ với người chơi giỏi), những học sinh này đã dành 02 giờ/ tuần để học

chơi cờ Vua trong suốt một năm học. Các nghiên cứu khác đã bổ sung thêm rằng chơi cờ Vua có thể tăng cường trí nhớ của trẻ (Artise). [3].

Một cuộc nghiên cứu năm 1990 đến 1992 ở New Brunswick, Canada, bổ sung thêm giá trị của cờ Vua về sự phát triển các kỹ năng giải quyết vấn đề ở trẻ nhỏ (Guadreau 1992). Chương trình đã đưa cờ Vua vào giảng dạy từ lớp 2 đến lớp 7 như một phần của môn toán học và điểm số trung bình trong các bài kiểm tra của học sinh trong đã tăng lên từ 62% đến 81%. [9]

Cờ Vua đã giúp học sinh nâng cao tổng thể các chỉ số IQ. Một nghiên cứu ở Venezuela đã sử dụng một mô hình gọi là: Wechsler Intelligence Scale đối với hơn 4000 học sinh lớp 2 đã phát hiện ra chỉ số IQ của hầu hết học sinh sau 4 tháng rưỡi học cờ Vua một cách có hệ thống đã có sự phát triển đáng kể. Chính phủ Venezuela đã rất ấn tượng với kết quả này và cho phép tất cả các trường đưa môn cờ Vua vào giảng dạy bắt đầu từ năm 1988-1989. [3].

CỜ VUA Ở MỸ

Cờ vua từ lâu đã được công nhận trên toàn thế giới như là một nhà cách xây dựng trí tuệ vững mạnh, nhưng chỉ gần đây Hoa Kỳ mới bắt đầu thừa nhận việc cờ Vua giúp nâng cao khả năng nhận thức, suy nghĩ mang tính lý trí và lý luận đúng cả ở những trẻ em trí tuệ bình thường. [2]

Ông Robert Ferguson của Bradford - trường PA đã làm nghiên cứu trên các học sinh từ lớp 7 đến lớp 9, năm 1979 - 1983, một phần của nghiên cứu ESEA phần IV - Chương trình khám phá. Ông thấy rằng sau khi dành 60 - 64 giờ để chơi và học cờ Vua trên 32 tuần học sinh thể hiện sự tiến bộ đáng kể trong tư duy phản biện. Nghiên cứu của ông cho thấy điểm số bài kiểm tra về tư duy phản biện gọi là Watson-Glaser Critical Thinking Appraisal đã tăng lên 17,3% ở các học sinh

thường xuyên tham gia vào các lớp học cờ Vua, so với 4,6% các trẻ em tham gia các hình thức hoạt động khác của "các chương trình làm giàu kỹ năng" bao gồm: giải quyết vấn đề tương lai, Dungeons và Dragons, giải quyết vấn đề với máy tính, nghiên cứu độc lập, và ghi chép sáng tạo. Ông kết luận cờ Vua nâng cao kỹ năng tư duy hơn các chương trình làm giàu kỹ năng khác. [13].

Trong một dự án do tiến sĩ Ferguson tiến hành từ tháng 9/1987 đến tháng 5/1988, ở chương trình này tất cả các học sinh lớp chọn – khối 6 ở vùng nông thôn Pennsylvania đã được yêu cầu để học về cờ Vua.

Kết quả thật đặc biệt, kết quả cuộc nghiên cứu các bài kiểm tra cho thấy trẻ được học cờ Vua cải thiện cả về trí nhớ và các kỹ năng lý luận ngôn ngữ. [3].

Năm 1993, một dự án được hướng dẫn bởi giáo sư Stuart Margulies: Điều tra tác động của việc chơi cờ Vua đến điểm số của môn đọc. Hai trong số 5 lớp học đã được lựa chọn ở các trường New York và Los Angeles. Các em được lựa chọn là học sinh từ lớp 3 đến lớp 6 được giảng dạy cờ Vua và lý luận ở mỗi trường. Điểm đọc của học sinh chơi cờ Vua và học sinh không chơi cờ xấp xỉ bằng nhau ở đầu năm học. Tuy nhiên, vào cuối năm những học sinh tham gia chương trình cờ Vua có điểm số đọc cao hơn rất đáng kể. [10].

Ở Marina, CA, một thử nghiệm chỉ ra rằng chỉ với 20 ngày chơi cờ thì kết quả học tập của học sinh được cải thiện đáng kể. George L. Stephenson, trưởng khoa toán học Marina JHS, cho biết 55% học viên cho thấy sự cải thiện rõ rệt trong kết quả học tập sau khi được hướng dẫn sơ lược về cách chơi cờ Vua. [13].

Học sinh tiểu học thông thường (chưa từng tham gia khóa học cờ Vua nào, và thường là học sinh lớp 3 và lớp 5) sau khi tham gia vào một chương trình cờ Vua của trường cho thấy kỹ năng đọc và học toán tăng gấp hai lần so với học sinh không chơi cờ Vua dựa trên thang *Đánh Giá Kỹ Năng Học Tập Texas*. Các báo

cáo cũng cho thấy: Việc chơi cờ Vua đặc biệt làm gia tăng lòng tự trọng và sự tự tin của trẻ – đây là mục tiêu chính dành cho các em học sinh này. [9].

CÁC BÁO CÁO TỪ CÁC TRƯỜNG HỌC

Người ta nhận thấy cờ Vua đã đánh thức những khả năng tiềm ẩn của học sinh trong khi điều này rất khó đạt được bằng các phương pháp giáo dục truyền thống. Một số hiệp hội trường học trên khắp cả nước đang bắt đầu đưa cờ vào chương trình học. [2] Các báo cáo từ các sinh viên, giáo viên, và cha mẹ học sinh không chỉ ca ngợi về những lợi ích của cờ vua đối với học tập như: Kỹ năng giải quyết các vấn đề về toán học, kỹ năng đọc hiểu, mà còn chỉ cho thấy cờ Vua làm tăng sự tự tin, tính kiên nhẫn, trí nhớ, lý luận, tư duy phản biện, khả năng quan sát, phân tích, sáng tạo, tập trung, kiên trì, tự chủ, thể thao, trách nhiệm, sự tôn trọng người khác, lòng tự trọng, ứng phó với thất vọng, và nhiều ảnh hưởng tích cực khác tuy chúng rất khó đo lường nhưng lại tạo sự khác biệt lớn trong thái độ, động lực và thành tích của học sinh. [9]

Amori cho hay khi trẻ phân tích các tình huống trong khi chơi cờ Vua dạy cho các em các kỹ năng đưa ra quyết định tốt hơn và giúp các em có ý thức hơn về những hậu quả của hành động. Cờ Vua cũng làm tăng cường khả năng suy nghĩ về lợi ích lâu dài của trẻ thay vì chỉ là sự hài lòng ngay lập tức. [2].

Tại New York, một số các trường ngoại thành bắt buộc giảng dạy cờ Vua ở bậc tiểu học, và các hiệp hội nhà trường không giàu có cho lắm cũng nhận thấy rằng cờ Vua tốn rất ít ngân sách chi tiêu cho việc học, nó đòi hỏi rất ít thiết bị và hầu như không cần cơ sở vật chất nào ngoại trừ những bàn ghế và quân bàn cờ. [2] Mott Hall là ví dụ điển hình của việc nhà trường đưa cờ Vua vào như là môn bắt buộc giống như toán học và tiếng Anh với học sinh từ lớp 4 đến 6. [4].

Các giáo viên tại trường Roberto Clemente (CIS 166) trong báo cáo ở New York đã công bố rằng cờ Vua không chỉ cải thiện điểm số học tập mà còn góp phần nâng cao đời sống xã hội. Ông Joyce Brown, trợ lý hiệu trưởng và là thành viên của phòng giáo dục cho hay: "hiệu quả đạt được thật đáng ngạc nhiên, cờ Vua không chỉ nâng cao kỹ năng đọc và kỹ năng toán học ở trẻ em, mà khả năng liên quan tới xã hội của các em cũng tăng lên đáng kể. Các thống kê của chúng tôi cho thấy trường hợp đình chỉ học với học sinh do gây lộn bên ngoài đã giảm đi 60% kể từ khi các em chú tâm vào cờ Vua". [13].

Ông Connie Wingate – Hiệu trưởng trường P.S. 123 - New York, phát biểu trong một chương trình cờ Vua tại trường học thuộc thành phố New York: "môn cờ Vua thật là tuyệt vời, thật thần kỳ và kỳ diệu. Cờ Vua đã mang tới điều tốt nhất chưa từng xảy ra ở ngôi trường này, tôi rất cảm kích. Đó là điều thực sự cần thiết giành cho những em đã trực tiếp tham gia cũng như các em khác trong trường ... những em đang cố gắng thông qua cờ Vua để tập trung và làm một điều gì đó tốt hơn cho bản thân. Đó là một sự sàng lọc cho toàn bộ trường học cũng như trong cộng đồng ... hơn bất cứ điều gì, *cờ Vua tạo nên một sự nổi bật* ... những gì môn này đã làm cho các em đơn giản đã vượt quá bất cứ điều gì mà tôi có thể mô tả. Học sinh xuất sắc nhất trong trường chúng ta cũng là một thành viên của đội tuyển cờ Vua. Về học vấn mà nói, các em đang trở nên tốt hơn trong lớp học và điều đó góp phần không nhỏ bởi môn cờ Vua. Chỉ bằng cách các em cảm nhận về bản thân, lòng tự trọng mới làm cho các em chiến thắng được các đối thủ khác ". [13]

Hiệu trưởng Jo Bruno của trường P.S. 189, Brooklyn, NY cho biết "Trong các giải cờ Vua, trẻ em có cơ hội được học nhiều hơn và đa dạng hơn, tất cả các em đều bình đẳng như nhau trên bàn cờ. Tôi tin rằng có sự kết nối giữa học thuật và sự phát triển trí tuệ của trẻ, tôi nhận thấy các em có thể tập trung vào một công việc diễn ra trong hơn 1,5 giờ. Tôi thực sự rất kinh ngạc. Trong khi đó một số em không thể nào tập trung vào việc gì dù chỉ diễn ra hơn 20 phút ". [13].

Jerome Fishman, nhân viên tư vấn của trường C.J.H.S. 231, Queens, New York phát biểu: "Tôi thích các khía cạnh của xã hội hóa, bạn được tham gia vào việc phát triển cả hai khía cạnh: Một mặt là phát triển tư duy, một mặt là phát triển các kỹ năng xã hội thông qua cờ Vua. Nó làm cho họ cảm thấy cờ Vua là một phần của họ. Bất cứ khi nào chúng tôi nhận một em học sinh chuyển tới từ trường khác do có những hành vi không tốt, hiệu trưởng trường chúng tôi (Tiền sỹ Wilton Andeson) đề nghị cho các em học cờ Vua như một cách để giúp các em tìm thấy vị trí thích hợp của mình. Nó cũng giúp các em học cách kết bạn tốt hơn. Các em phân tích lại ván cờ và nói chuyện về nó sau khi kết thúc các ván đấu. Tôi thậm chí đã có một vài học sinh chưa từng đến nhà của nhau để chơi cờ hay trao đổi những vấn đề trong tạp chí *Đời sống cờ vua*. Tuy nhiên, các em đã xếp hàng ở cửa lớp từ lúc 6:45 sáng để chơi một vài ván cờ trước khi bắt đầu lớp học". [13].

Hiệu trưởng trường, Roosevelt tại Santa Ana – California, ông Nadine Rodrigues cho biết: cờ Vua đã giúp chúng tôi thực thi rất nhiều những luật mà chúng tôi yêu cầu học sinh thực hiện trong trường học. [19].

Năm 1999 trường El Toro ở Morgan Hill, CA bắt đầu một chương trình cờ Vua cho các em học sinh lớp 3. "Liệu rằng cờ Vua có phù hợp cho học sinh lớp ba của tôi? Liệu rằng tôi có thể giúp các em phát triển tư duy, kỹ năng lập luận bằng cách chơi một trò chơi mà sau đó các em có thể học hỏi và phát triển trong suốt cuộc đời các em? Liệu rằng các em xứng đáng được hưởng một nền giáo dục mang tầm cỡ thế giới? Câu trả lời cho cả ba câu hỏi trên là: "Có", Steve Peterson, một cô giáo lớp 3 trả lời. [14].

Năm 1990, trường tiểu học William Frantz và trường trung học Charles Colton ở New Orleans, Louisiana đã đưa vào giới thiệu chương trình cờ Vua ở trường. Ông Perez, người quản lý nói rằng: Ông nhận thấy một sự khác biệt về cách cư xử của các em học sinh chơi cờ Vua với môi trường xung quanh các em.

Các học sinh này có vẻ như không nản chí với các khái niệm xa lạ. Cờ Vua dạy các em cách tự kiểm chế bản thân, điều khiến cho các em trở nên giữ kỷ luật hơn trong lớp học. [8].

Ông Moreno, cố vấn của một trường, đã viết: "Bất kỳ nhà giáo dục nào - những người đã sử dụng môn cờ Vua trong giảng dạy - đều không thể dự đoán trước về lợi ích hay sự thành công của môn học này ... Các nhà cố vấn ở trường học quan tâm nhiều hơn đến *Chương Trình Thành Công Từ Cờ Vua* mà tôi đã thực hiện ở Maryland, một trường công thuộc quận Montgomery,". [11]

Ông Aremin Hacobian - giám đốc điều hành của Học viện quốc tế cờ Vua ở Boston, MA - phát biểu: "Cờ Vua theo quan điểm của tôi có lẽ là công cụ nhất thế giới để cải thiện tình trạng học tập của một đứa trẻ. Nó cung cấp một mục tiêu theo đuổi suốt đời cho trẻ và thời thơ ấu là thời điểm để bắt đầu.", ông nhấn mạnh "Năng lực của trẻ em để học chơi môn này vượt xa bất cứ người lớn nào. Nó giống như học một ngôn ngữ nước ngoài. Một đứa trẻ 5 hoặc 6 tuổi mở ra mọi thứ và sẵn sàng hấp thu một cách vô hạn những gì mà thế giới ban cho". [2]

Các điều lệ trường học Princeton ở New Jersey đã khởi đầu chương trình cờ Vua từ năm 1999, mục đích là để trẻ em học cách suy nghĩ liên tục và logic, các kỹ năng này nhằm hỗ trợ cho các môn học khác. [12].

Susan Hall, một giáo viên lớp 3 ở học viện Fort Worth bang Texas, đã viết rằng trong quá trình học tập cờ Vua, học sinh của cô đã học được về toán học, logic, và các mối quan hệ không gian. Các em đã học được cách lập kế hoạch trước, thực hiện theo trình tự và tinh thần trung thực. Những đặc điểm này trở thành tính cách của các em trong cuộc sống. Và trong mối quan hệ mới, các em phát triển kỹ năng giao tiếp với sự tự tin và lòng tự trọng cao.[7].

TÍNH PHỔ BIẾN VÀ VIỆC ĐƯỢC THỪA NHẬN CỦA CỜ VUA

Trường học trên khắp nước Mỹ đang kết hợp các trò chơi vào chương trình học của họ. *Cờ vua trong trường học*, một chương trình lớn nhất, dạy về cờ Vua đã kỷ niệm lần thứ 16 của mình vào tháng trước và bây giờ phát triển ra 19 thành phố với hơn 300 trường học và 20.000 học sinh tại New York. Tại đây, 3 năm trước chỉ có 45 trường tham gia nay tăng lên 118 trường tham gia. [17] Liên đoàn cờ Vua Mỹ rất thích thú khi số hội viên trẻ tuổi ở cơ sở tăng mười một lần kể từ năm 1989. [4] Trong số 2.200 câu lạc bộ cờ Vua trên khắp đất nước liên kết với Liên đoàn và hơn một nửa là câu lạc bộ trường học. [17].

Ông Beatriz Marinello, giám đốc đào tạo của Liên đoàn cờ Vua Mỹ ở New Windsor phát biểu rằng: "10 năm trước đây chỉ có bốn hoặc năm trung tâm cờ Vua trong cả nước, nhưng hiện nay có bốn hoặc năm trung tâm tại mỗi tiểu bang," [2].

Vào tháng 6 năm 1999 Ủy ban Olympic Quốc tế chính thức công nhận cờ Vua là một môn thể thao. Với sự công nhận này, ủy bản hy vọng sẽ có nhiều trẻ em hơn nữa tham gia học cờ Vua. Nỗ lực cho một giấc mơ thể thao sẽ giúp chúng thông minh hơn, và giúp chúng xử lý các vấn đề trong cuộc sống tốt hơn. [3]

Các trường Đại học Texas và Maryland cung cấp học bổng toàn phần cho các học sinh, sinh viên có thành tích cờ Vua.

SỰ BẢO TRỢ

Kinh phí cho hoạt động cờ Vua được ban hành theo "Đạo luật Giáo dục Mỹ" (Điểm 2000), Công Luật 103-227, mục 308.b.2.E: "Hỗ trợ cho các sáng kiến đổi mới và các phương pháp đã được chứng minh làm tăng khả năng của giáo viên để xác định nhu cầu học tập và động viên học sinh phát triển hơn nữa để có các kỹ năng tư duy bậc cao, kỷ luật, và phương pháp giải quyết sáng tạo", bản gốc của

phần này bao gồm "cờ vua là thế đấy" và được thông qua cả hai viện của Quốc hội, tuy nhiên cụm từ này đã bị xóa sau này bởi Hội nghị Ủy ban. [9]